

Sygn. akt III Ca 1622/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 11 grudnia 2014 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach III Wydział Cywilny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący - Sędzia SO Barbara Braziewicz

po rozpoznaniu w dniu 11 grudnia 2014 r. w Gliwicach na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa B. (...) Niestandaryzowanego Sekurytyzacyjnego Funduszu Inwestycyjnego Zamkniętego w G. przeciwko A. G.

o zapłatę

na skutek apelacji powoda

od wyroku zaocznego Sądu Rejonowego w Jastrzębiu-Zdroju

z dnia 23 maja 2014 r., sygn. akt I C 762/13

oddala apelację.

SSO Barbara Braziewicz

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem zaocznym z dnia 23 maja 2014r. Sąd Rejonowy w Jastrzębiu – Zdroju zasądził od pozwanego A. G. (1) na rzecz powoda B. (...) Niestandaryzowanego Sekurytyzacyjnego Funduszu Inwestycyjnego Zamkniętego w G. kwotę 1.451,26 zł z odsetkami ustawowymi od dnia 7 maja 2013r.; dalej idące powództwo oddalił; zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 452,90 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania i nadal wyrokowi w pkt 1 i 3 rygor natychmiastowej wykonalności.

Przytoczony wyrok oparty został na ustaleniach szczegółowo przedstawionych w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku. Z ustaleń tych wynika, że w dniu 16 sierpnia 2008 r. pozwany A. G. (2) zawarł z (...) Bankiem Spółką Akcyjną z siedzibą w W. umowę kredytu na zakup towarów, przyznania limitu kredytowego i wydania karty kredytowej nr 117108041253. Postanowieniem z dnia 24 stycznia 2011 r. referendarz sadowy w Sądzie Rejonowym w Jastrzębiu-Zdroju nadał klauzulę wykonalności bankowemu tytułowi egzekucyjnemu numer 97 (...) z dnia 27.09.2010 r. wystawionemu przez wierzyciela (...) Bank Spółkę Akcyjną w W. przeciwko dłużnikowi A. G., z tym, że egzekucję ograniczył do kwoty 2.217,06 zł i zasądził od dłużnika na rzecz wierzyciela kwotę 77 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania. Postanowieniem z dnia 21 lutego 2012 r. Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w Jastrzębiu-Zdroju E. Z. umorzyła postępowanie egzekucyjne i ustalił wysokość kosztów postępowania na kwotę 24,15 zł. Umową przelewu wierzytelności z dnia 26 kwietnia 2011r. powód nabył wierzytelność względem pozwanego od (...) Bank S.A. z siedzibą w W.. Powołując się na tę umowę pismami z dnia 16 listopada 2011r. adresowanymi do A. G. (1) powód poinformował pozwanego o zmianie wierzyciela i wezwał go do zapłaty kwoty 1.816,64 zł z tytułu umowy o numerze (...) z dnia 16 sierpnia 2008r. W dniu 6 maja 2013r. B. (...) Niestandaryzowany Sekurytyzacyjny Fundusz Inwestycyjny Zamknięty w W. sporządził wyciąg z ksiąg rachunkowych Funduszu, z którego wynika, że pod numerem (...) figuruje wierzytelność w stosunku do pozwanego A. G. (1) w wysokości 2.052,81 zł, na która składają się: 1) kapitał w kwocie 1.108,53 zł, 2)

odsetki w kwocie 799,38 zł, 3) koszty w kwocie 144,90 zł, a wierzytelność ta wynika z umowy kredytu gotówkowego z dnia 16 sierpnia 2008 r.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie wskazanych w uzasadnieniu dowodów, które nie były kwestionowane przez pozwanego.

W tak ustalonym stanie faktycznym Sąd Rejonowy, po analizie zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, doszedł do przekonania, iż roszczenie strony powodowej mogło zostać uwzględnione jedynie częściowo, na skutek niewykazania go w całości co do wysokości. Jak wynikało bowiem z treści pozwu oraz złożonych w sprawie pism procesowych, strona powodowa dochodziła nabytej od pierwotnego wierzyciela pozwanego wierzytelności w kwocie 2.053 zł wskazując, iż na przedmiotową kwotę składają się: kwota kapitału w wysokości 1.108,53 zł, odsetki w kwocie 799,38 zł (obejmujące odsetki umowne naliczone przez bank przed datą cesji w kwocie 579,07 zł oraz odsetki za opóźnienie w kwocie 220,31 zł), koszty (w tym poniesione przez bank w związku z monitoringiem płatności oraz działań windykacyjnych podejmowanych przez bank po wypowiedzeniu umowy w kwocie 43,75 zł oraz zasądzone i niewyegzekwowane przez poprzedniego wierzyciela koszty egzekucyjne w kwocie 77 zł). Rozważając w pierwszej kolejności legitymację strony powodowej do dochodzenia roszczenia należało mieć na uwadze przepis art. 509 (...) "[http://isap.sejm.gov.pl/DetailsServlet?id= \(...\)](http://isap.sejm.gov.pl/DetailsServlet?id= (...))"[http://isap.sejm.gov.pl/DetailsServlet?id= \(...\)](http://isap.sejm.gov.pl/DetailsServlet?id= (...))".c., zgodnie z którym wierzyciel może bez zgody dłużnika przenieść wierzytelność na osobę trzecią, chyba że sprzeciwiałoby się to ustawie, zastrzeżeniu umownemu albo właściwości zobowiązania; wraz z wierzytelnością przechodzą na nabywcę wszelkie związane z nią prawa, w szczególności roszczenie o zaległe odsetki. W niniejszej sprawie powódka wykazała, że istotnie wstąpiła w prawa pierwotnego wierzyciela pozwanego (...) Bank S.A. w W.. Materiał zgromadzony w sprawie potwierdza istnienie zobowiązania pozwanego w zakresie kapitału. Na poparcie swojego żądania strona powodowa przedłożyła umowę kredytu z dnia 16 sierpnia 2008 r., z której wynika, iż powód udzielił pozwanemu kredytu w kwocie 1.108,53 zł, przy czym kwota ta obejmowała koszt sfinansowania towarów w kwocie 1.099 zł oraz opłatę przygotowawczą w kwocie 9,53 zł (§ 3 umowy). Przedstawione przez stronę powodową dokumenty jednoznacznie potwierdzają zarówno fakt zawarcia umowy pożyczki, jak i jej niespłacenia. Sąd w pełni dał im wiarę, chociażby wobec nieprzedstawienia przez stronę pozwaną dowodów przeciwnych, które by zwalniały ją z zobowiązania wobec powoda. Zasadne było też roszczenie w zakresie odsetek za opóźnienie w kwocie 220,31 zł obliczone w sposób wskazany treści pozwu. Powództwo nie zasługiwało jednak na uwzględnienie w zakresie żądania odsetek umownych ze względu na to, iż w ocenie Sądu postanowienia umowy z dnia 14 kwietnia 2009 r. pomiędzy poprzednikiem prawnym powoda, a pozwaną naruszają art.7a ustawy z dnia 20 lipca 2001 r. o kredycie konsumenckim (Dz. U. z 2001r., Nr 100, poz.1081 ze zm.), obowiązującej w chwili zawarcia umowy pożyczki. Zgodnie z art.2 tej ustawy, kredyt konsumencki to umowa, na mocy której przedsiębiorca w zakresie swojej działalności udziela lub daje przyrzeczenie udzielenia konsumentowi kredytu w jakiegokolwiek postaci. W szczególności kredytem konsumenckim jest umowa pożyczki. Przedmiotowa umowa spełnia te przesłanki i należy ją oceniać mając na uwadze reżim prawny tej ustawy. Zgodnie z art. 7a teże ustawy, łączna kwota wszystkich opłat, prowizji oraz innych kosztów związanych z zawarciem umowy o kredyt konsumencki, z wyłączeniem udokumentowanych lub wynikających z innych przepisów prawa kosztów, związanych z ustanowieniem, zmianą lub wygaśnięciem zabezpieczeń i ubezpieczeń (w tym kosztów ubezpieczenia spłaty kredytu, o którym mowa w art. 7 ust. 1 pkt 4), nie może przekroczyć 5% kwoty udzielonego kredytu konsumenckiego. Zgodnie zaś z treścią art. 58 § 1 k.c. czynność prawna sprzeczna z ustawą albo mająca na celu obejście ustawy jest nieważna. W myśl wyroku Sądu Najwyższego z dnia 3 listopada 2010r., V CSK 142/10 - Sąd z urzędu bierze pod uwagę nieważność czynności prawnej (art. 58 § 1 k.c.), jednak tylko na podstawie materiału zebranego zgodnie z regułami obowiązującymi w prawie procesowym. Również według wyroku Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 11 kwietnia 2002r., sygn akt: I ACa 169/02, OSA 2003/5/20, nieważność, o której mowa w art. 58 § 1 k.c., jest nieważnością bezwzględną, co oznacza, iż czynność prawna nie wywołała i nie mogła wywołać żadnych skutków prawnych objętych wolą stron. Nieważność powstaje z mocy samego prawa i datuje się od samego początku, tzn. od chwili dokonania nieważnej czynności. Mając na uwadze treść art. 58 § 3 k.c. jeżeli nieważnością jest dotknięta tylko część czynności prawnej, czynność pozostaje w mocy co do pozostałych części, chyba że z okoliczności wynika, iż bez postanowień dotkniętych nieważnością czynność nie zostałaby dokonana. Sąd po ocenie faktów, doszedł do przekonania, że pomimo nieważności klauzuli umownej dotyczącej kosztów ustanowienia zabezpieczenia, umowa pożyczki w pozostałym zakresie nie jest nieważna.

W związku z powyższym Sąd oddalił żądanie pozwu w części dotyczącej odsetek umownych, przekraczającej 5% kwoty udzielonego kredytu konsumenckiego liczonej od kwoty 1.099 zł, tj. ponad kwotę 54,95 zł. Zasadne okazało się żądanie pozwu w zakresie kosztów egzekucyjnych w łącznej kwocie 144,90 zł, na które złożyły się koszty nadania klauzuli wykonalności ustalone postanowieniem referendarza sądowego w Sądzie Rejonowym w Jastrzębiu-Zdroju z dnia 24 stycznia 2011 r. oraz koszty wydatków w postępowaniu egzekucyjnym ustalone postanowieniem komornika z dnia 21 lutego 2012 r. Bezzasadne okazało się natomiast roszczenie w zakresie kosztów windykacyjnych. Powódka obciążona w tym zakresie ciężarem dowodu z art. 6 k.c. nie wykazała, by jakiejkolwiek czynności podejmowała celem wyegzekwowania należności od pozwanego. Dlatego też Sąd oddalił żądanie pozwu w tym zakresie jako nieudowodnione w rozumieniu art.6 k.c. W przypadku nie podjęcia obrony przez pozwanego stosownie do art. 339 § 2 k.p.c. w którym określono podstawę faktyczną wyroku zaocznego, sąd - jeżeli nie ma uzasadnionych wątpliwości - zobligowany jest do uznania podanej przez powoda podstawy faktycznej (tj. twierdzeń powoda o okolicznościach faktycznych) za zgodną z prawdą bez przeprowadzania postępowania dowodowego. Niezależnie od ustalenia podstawy faktycznej sąd zawsze jest zobowiązany rozważyć, czy żądanie pozwu jest zasadne w świetle norm prawa materialnego. Negatywny wynik takiej analizy powoduje wydanie wyroku zaocznego oddalającego powództwo (por. m.in. wyrok SN z dnia 7 czerwca 1972 r., III CRN 30/72, LEX nr 7094). Mając na względzie powyższe, Sąd na podstawie powołanych przepisów orzekł jak w pkt 1 w sentencji wyroku (sprostowanym postanowieniem z dnia 8 lipca 2014r.), zasądzając od pozwanego na rzecz powoda kwotę 1.475,41 zł, a w pozostałym zakresie powództwo oddalił. O odsetkach Sąd rozstrzygnął w myśl art. 481 § 1 k. c. zasądzając je zgodnie z żądaniem od dnia wniesienia pozwu. O kosztach procesu Sąd orzekł zgodnie z zasadą stosunkowego ich rozdziału art. 100 k.p.c., przy uwzględnieniu, iż żądanie powoda zostało uwzględnione w 70%.

Od powyższego wyroku apelację wniósł powód, zaskarżając orzeczenie w części, tj. co do punktu 2 wyroku. We wnioskach wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i zasądzenie na rzecz powoda kwoty 2.052,81zł wraz z odsetkami ustawowymi liczonymi od kwoty 1.951,66zł od dnia wniesienia powództwa, zasądzenie od strony pozwanego na rzecz powoda kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego wg norm przepisanych za obie instancje, względnie o uchylenie wyroku w zaskarżonej części i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania sądowi pierwszej instancji oraz pozostawienie temu sądowi orzeczenia o kosztach postępowania za drugą instancję. Skarżący zarzucił Sądowi naruszenie przepisów postępowania tj. art. 233k.p.c. i wadliwe uznanie, iż przedstawione przez powoda dowody nie stanowiły dowodu na okoliczność potwierdzenia wysokości nabytej wierzytelności przez powoda, art.232k.p.c. w zw. z art. 6 k.c. i błędne przyjęcie, iż strona powodowa nie przedłożyła dowodów na poparcie swoich twierdzeń oraz wniosków i nie udowodniła okoliczności nabycia wierzytelności co do wysokości, jakiej domagała się w pozwie; naruszenia prawa materialnego tj. art. 7a ustawy z dnia 20.07.2001r. o kredycie konsumenckim (Dz. U. z 2002r. ,Nr 100, poz. 1081 ze zm.) wobec błędnej jego interpretacji; art.353¹k.c. poprzez jego niezastosowanie; błąd w ustaleniach faktycznych poprzez mylne przyjęcie, że zawarta przez stronę pozwaną umowa narusza art.7a ustawy o kredycie konsumenckim podczas, gdy w rzeczywistości łączna kwota kosztów naliczonych przez poprzedniego wierzyciela nie przewyższała granicy 5 % całości zadłużenia; art.509§2 k.c. poprzez błędne jego zastosowanie i przyjęcie, że na powoda skutek umowy cesji nie przeszło skutecznie roszczenie o zaległe koszty oraz odsetki oraz nierozpoznanie istoty sprawy.

Sąd Odwoławczy zważył, co następuje:

Apelacja powoda i podniesione w niej zarzuty nie mogły odnieść skutku, mimo, iż zaskarżonego wyroku nie można uznać za trafny.

W pierwszej kolejności podnieść należy, że zgodnie z art. 384 k.p.c. Sąd odwoławczy nie może uchylić lub zmienić orzeczenia na niekorzyść strony wnoszącej apelację, chyba że strona przeciwna również ją wniosła. Wobec wniesienia apelacji od zaskarżonego wyroku jedynie przez stronę powodową Sąd Okręgowy skutek w/w regulacji nie był uprawniony do zmiany bądź uchylenia zaskarżonego wyroku na niekorzyść wnoszącego apelację powoda (zakaz reformationis in peius).

Jedynie w nieznacznym zakresie, wskazanym poniżej, Sąd Okręgowy podzielił ustalenia faktyczne i prawne poczynione przez Sąd pierwszej instancji. Natomiast nie podzielił wniosków wywiedzionych przez Sąd meriti z poczynionych ustaleń.

Sąd Okręgowy przede wszystkim uznał, iż powód nie wykazał w niniejszej sprawie zasadności dochodzonego powództwa. Nie wykazał, że wstąpił w prawa pierwotnego wierzyciela pozwanego (...) Banku S.A. w W., zgodnie z regulacją art. 509 k.c.

To na stronie powodowej, zgodnie z regulacją art. 6 k.c., spoczywał ciężar wykazania zasadności i wysokości dochodzonego roszczenia. Na okoliczność istnienia i wysokości zobowiązania pozwanego powód przedłożył, podpisaną przez specjalistę K. B., we właściwy sposób nie uwierzytelnioną, kserokopię wyciągu z bliżej nieokreślonego wykazu wierzytelności, w którym pod pozycją 53066 figuruje A. G. (2). Z załączonej do pozwu umowy sprzedaży wierzytelności (notabene w zasadzie nieczytelnej, z uwagi na format, w której ją dołączono) zawartej w dniu 26 kwietnia 2011r. pomiędzy (...) Bank S.A. w W. a B. (...) Niestandardyzowanym Sekurytyzacyjnym Funduszem Inwestycyjnym Zamkniętym w W. wynika, iż niniejszy dokument został sporządzony z podpisami notarialnie poświadczonymi, jednakże w jego treści brak jest wskazania konkretnych praw i wierzytelności podlegających przeniesieniu. Zgodnie z zapisem punkt 2.1 umowy (...) Bank, na warunkach określonych w umowie, sprzedaje Funduszowi Pakiet Wierzytelności A i Pakiet wierzytelności B, a Fundusz Pakiet Wierzytelności A i Pakiet Wierzytelności B kupuje. Strony w umowie zdefiniowały, iż Pakiet Wierzytelności A oznacza wierzytelności wynikające z umów zawartych przez (...) Bank z Dłużnikami wchodzące w skład portfela wierzytelności na dzień 31 marca 2011r., określone w załączniku nr 1A, których przeniesienie nastąpi na warunkach określonych w punkcie 2.3 umowy. Z kolei Pakiet Wierzytelności B oznacza wierzytelności wynikające z umów zawartych przez (...) Bank z Dłużnikami wchodzące w skład portfela wierzytelności na dzień 31 marca 2011r., określone w załączniku nr 1B, których przeniesienie nastąpi na warunkach określonych w punkcie 2.4 umowy. Załącznikiem do umowy winien zatem być wyciąg z listy wierzytelności objętych Pakietem wierzytelności A lub B. Z dołączonego fragmentarycznego wykazu wierzytelności nie wynika czy wierzytelność A. G. była objęta którymkolwiek z w/w pakietów .

Przedstawiony wykaz nie zawiera tego rodzaju informacji, co więcej jest jedynie fragmentem bliżej nie określonego wykazu. Przy czym przede wszystkim nie posiada cech dokumentu urzędowego (nie został bowiem w odróżnieniu od pozostałych dokumentów przedłożonych przez powoda w sposób prawidłowy uwierzytelniony przez radcę prawnego występującego w sprawie). Przedłożony załącznik w formie niekompletnej tabeli nie stanowi dokumentu urzędowego, nie został również opatrzony wymaganymi podpisami urzędowo poświadczonymi.

Zatem wykaz ten nie stanowi dostatecznego dowodu istnienia i wysokości zobowiązania, jak również nie stanowi on dowodu faktu przejścia wierzytelności na powoda. Forma przedstawionego wykazu nie pozwala bowiem na jego jednoznaczne przyporządkowanie do wcześniej wymienionej umowy, przyjęcia, iż załącznik ten stanowi jej integralną część. Zdaniem Sądu, przedłożonemu fragmentarycznemu wykazowi wierzytelności nie można przyznać waloru dokumentu urzędowego, wykazującego posiadanie przez powoda praw do wierzytelności przysługujących (...) S.A w W. względem pozwanego. Konkludując, powód nie udowodnił ani istnienia długu, ani tego, iż przelew wierzytelności był ważny i skuteczny w rozumieniu prawa cywilnego. W efekcie nie udowodnił faktu, iż jest wierzycielem, co wyłączało możliwość zasądzenia na jej rzecz kwoty dochodzonej pozwem.

Niezależnie od powyższych uwag należy dodatkowo podnieść, iż strona powodowa nie wykazała także, w jaki sposób została ustalona dochodzona pozwem kwota 2.052, 81 zł. Powód nie wyjaśnił bowiem sposobu obliczenia kwoty 799 zł dochodzonej przez niego od pozwanego z tytułu naliczonych odsetek, w tym odsetek umownych, naliczonych przez bank w wysokości zgodnej z treścią zawartej z pozwanym umowy kredytu gotówkowego, w okresie od dnia jej zawarcia do dnia sprzedaży wierzytelności na rzecz powoda, ani też sposobu obliczenia dochodzonej od niego kwoty z tytułu pozostałych kosztów, w tym poniesionych przez bank w związku z monitoringiem płatności (koszty upomnień telefonicznych i pisemnych) oraz kosztów windykacyjnych podejmowanych przez bank po dniu wypowiedzenia umowy kredytu gotówkowego, dochodzonych w oparciu o wyciąg z ksiąg rachunkowych Funduszu. Powód nie wykazał, czy na kwotę 799,38zł umieszczoną w wyciągu z ksiąg rachunkowych funduszu składają się odsetki umowne,

ustawowe, czy też karne i w jakich wysokościach. Także nie wyjaśnił co ostatecznie składa się na pozostałe dochodzone koszty. W tym zakresie w zasadniczej części należy zgodzić się z uwagami i ustaleniami Sądu meriti. Z dołączonych do pozwu dokumentów (przedłożonej umowy kredytu i wyciągu, ogólnych warunków umowy, wniosku o wszczęcie egzekucji, (...) nr (...), postanowienia komornika z dnia 21.020.2012r., wyciągu z ksiąg rachunkowych funduszu, wezwania do zapłaty) powyższe okoliczności w sposób jednoznaczny nie wynikają. Z tego względu roszczenie pozwu, w tym zakresie, nie poddawało się także kontroli Sądu, niezależnie od uwag zawartych na wstępie. Tymczasem zgodnie z regulacją art. 6 k.c., to na powódzie ciążył obowiązek wykazania swojego żądania w tym zakresie, w toku niniejszej sprawy.

Ponadto należy zauważyć, iż dołączone do pozwu bazowe dokumenty tzn. umowa z bankiem pozwanego, ogólne jej warunki, także wyciąg z umowy sprzedaży wierzytelności dołączone zostały w zasadzie w formie nieczytelnej (fragmety dołączonych umów są w ogóle nieczytelne – zamazane (k.19-21akt), reszta przedstawiona w formacie nienadającym się do odczytu i analizy). Przy czym należy zauważyć, iż powyższe dokumenty na potrzeby niniejszej sprawy były przygotowywane przez zawodowego pełnomocnika. Oczywistym jest, iż Sąd nie może orzekać w oparciu o nieczytelne dokumenty przedłożone do akt przez strony jako materiał dowodowy. Zdaniem Sądu Okręgowego powyższa okoliczność także powinna skutkować nieuwzględnieniem powództwa.

W świetle powyższych rozważań oraz materiału dowodowego zebranego w niniejszym postępowaniu powództwo winno zostać oddalone. Należało przyjąć, iż Sąd Rejonowy w sprawie tej dokonał błędnych ustaleń faktycznych, także błędnej oceny zebranego w niej materiału dowodowego, co skutkowało naruszeniem przepisów postępowania – art.233 §1 k.p.c. i doprowadziło do niewłaściwego zastosowania regulacji art. 509 k.c. Jednakże z uwagi na argumenty podniesione na wstępie, a dotyczące zakazu reformationis in peius, Sąd Okręgowy apelację powoda oddalił.

Przy czym z uwagi na powyższe Sąd Okręgowy uznał, iż przejście do rozważań odnoszących się do podniesionych przez pozwanego poszczególnych zarzutów w apelacji pozbawione jest podstaw wobec nieudowodnienia przez niego co do zasady dochodzonego roszczenia.

Konkludując, zaskarżony wyrok nie odpowiada prawu, jednakże, z uwagi na powyższe wywody zarzuty podniesione w apelacji nie mogły odnieść skutku. Równocześnie z uwagi na zakaz reformationis in peius, oddalono apelację powoda.

Z tych względów, na podstawie art. 385 k.p.c. w zw. z art.505¹⁰ §1k.p.c., apelację powoda oddalono, jako bezzasadną.

SSO Barbara Braziewicz